IV

*(Teave)*

# TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT

# NÕUKOGU

## SÕJALISTE KAUPADE ÜHINE EUROOPA LIIDU NIMEKIRI

**(vastu võetud nõukogus 21. veebruar 2011)**

**(nõukogu ühise seisukohaga 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad, hõlmatud varustus)**

*(millega ajakohastatakse ja asendatakse 15. veebruaril 2010. aastal nõukogus vastu võetud sõjaliste kaupade ühine Euroopa Liidu nimekiri)*

*(ÜVJP)*

(2011/C 86/01)

*Märkus 1: Jutumärkides ("…") esitatud mõisted on määratletud mõisted. Vt käesolevale nimekirjale lisatud 'käesolevas nimekirjas kasutatud mõisted'.*

*Märkus 2: Mõnel juhul on kemikaalid järjestatud nimetuse ja CASi numbri järgi. Nimekirja kohaldatakse sama struktuurivalemiga kemikaalide (kaasa arvatud hüdraadid) suhtes, sõltumata nende nimetusest või CASi numbrist. CASi numbrid on lisatud aitamaks kindlaks määrata vastavat kemikaali või segu, sõltumata nomenklatuurist. CASi numbreid ei saa kasutada unikaalsete märgistustena, kuna loetletud kemikaalide mõnedel vormidel on erinevad CASi numbrid ning loetletud kemikaale sisaldavatel segudel võivad samuti olla erinevad CASi numbrid.*

ML1 **Sileraudsed tulirelvad kaliibriga alla 20 mm ja teised käsirelvad ning automaattulirelvad kaliibriga 12,7 mm (kaliiber 0,50 tolli) või alla selle, ning lisavarustus ja spetsiaalselt neile loodud komponendid:**

a. vintpüssid, karabiinid, revolvrid, püstolid, automaattulirelvad ja kuulipildujad;

*Märkus* *Punkti ML1.a. ei kohaldata järgmise suhtes:*

*a. musketid, vintpüssid ja karabiinid, mis on valmistatud enne 1938. aastat;*

*b. musketite, vintpüsside ja karabiinide reproduktsioonid, mille originaalid on valmistatud enne 1890. aastat;*

*c. revolvrid, püstolid ja kuulipildujad, mis on valmistatud enne 1890. aastat, ja nende reproduktsioonid;*

b. sileraudsed tulirelvad:

1. sileraudsed tulirelvad, mis on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks;

2. muud sileraudsed tulirelvad:

a. täisautomaatsed tulirelvad;

b. poolautomaatsed tulirelvad või pumppüssid;

c. relvad, milles kasutatakse hülsivaba (kestavaba) lahingumoona;

d. helisummutid, spetsiaalsed relvaalused, rakised, relvade sihikud ja püssirohuvälgatuse summutid punktis ML1.a., ML1.b. või ML1.c. nimetatud tulirelvadele.

Märkus 1 *Kategooriat ML1 ei kohaldata sileraudsete jahi- ja sportrelvade suhtes. Need relvad ei tohi olla loodud spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks ega olla täisautomaatsed.*

Märkus 2 *Kategooriat ML1 ei kohaldata tulirelvade suhtes, mis on spetsiaalselt loodud paukpadrunite kasutamiseks ega võimalda tulistada ühegi kategoorias ML3 loetletud lahingumoonaga.*

Märkus 3 *Kategooriat ML1 ei kohaldata tulirelvade suhtes, mille puhul kasutatakse ääretule padruneid ja mis ei ole täisautomaatsed.*

Märkus 4 *Punkti ML1.d. ei kohaldata relvade optiliste sihikute suhtes, millel puudub elektrooniline pilditöötluse funktsioon ning millel on kuni 4kordne suurendusvõime, eeldusel, et need ei ole spetsiaalselt loodud või kohandatud sõjaliseks kasutuseks.*

ML2 **Sileraudsed tulirelvad kaliibriga 20 mm või üle selle ning teised tulirelvad ja muu relvastus kaliibriga üle 12,7 mm (kaliiber 0,50 tolli), lendkehad ja lisaseadmed ning spetsiaalselt neile loodud komponendid:**

a. tulirelvad, haubitsad, suurtükid, mortiirid, tankitõrjevahendid, mürsuheitjad, leegiheitjad, vintpüssid, tagasilöögita relvasüsteemid, sileraudsed tulirelvad ja nende varjestamise seadmed;

Märkus 1 *Punkt ML2.a. hõlmab pihusteid, mõõteseadmeid, mahuteid ja teisi komponente, mis on spetsiaalselt loodud kasutamiseks vedela paiskelaenguga ja mida kasutatakse punktis ML2.a. loetletud varustusega.*

Märkus 2 *Punkti ML2.a. ei kohaldata järgmiste relvade suhtes:*

*1. musketid, vintpüssid ja karabiinid, mis on valmistatud enne 1938. aastat;*

*2. musketite, vintpüsside ja karabiinide reproduktsioonid, mille originaalid on valmistatud enne 1890. aastat.*

Märkus 3 *Punkti ML2.a. ei kohaldata selliste käeskantavate mürsuheitjate suhtes, mis on spetsiaalselt loodud välja saatma seotud mürske, millel ei ole lõhkelaengut või sideliini, mitte kaugemale kui 500 m.*

b. sõjaliseks kasutuseks spetsiaalselt loodud või kohandatud suitsu- ja gaasiheitjad või -generaatorid ja pürotehniliste toodete heitjad;

Märkus *Punkti ML2.b. ei kohaldata signaalraketipüstolite suhtes.*

c. Relvade sihikud ja relvade sihikute kinnitusalused, millel on kõik järgmised omadused:

1. nad on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks; ja

2. nad on loodud spetsiaalselt punktis ML2.a. nimetatud relvadele

d. Kinnitusalused, mis on loodud spetsiaalselt punktis ML2.a. nimetatud relvadele

ML3 **Lahingumoon ja sütikuseadevahendid ning spetsiaalselt nende jaoks loodud komponendid:**

a. kategooriasse ML1, ML2 või ML12 kuuluvate tulirelvade lahingumoon;

b. spetsiaalselt punktis ML3.a. nimetatud lahingumoona jaoks loodud sütikuseadevahendid.

*Märkus 1* *Kategooriasse ML3 kuuluvad spetsiaalselt loodud komponendid hõlmavad:*

*a. metallist või plastist tooted nagu sütiku alasid, sütiku kapslid, padrunilindi lülid (cartridge link), kuuli, mürsu või miini juhtnuudid (rotating band) ja lahingumoona metalsed osad;*

*b. laengute aktiveerimise ja deaktiveerimise seadmed, süüteseadised, sensorid ja initsieerivad seadised;*

*c. energiaallikad, mis võimaldavad väljastada ühekordse võimsa energialaengu;*

*d. ärapõlevad laengukestad;*

*e. kassettpommide, -miinide ja soojusjuhitavate mürskude osislõhkekehad.*

*Märkus 2* *Punkti ML3.a. ei kohaldata ilma mürsuta tähekujuliselt suletud kestasuudmega (blank star) lahingumoona ja läbipuuritud kestaga õppelaskemoona (dummy ammunition) suhtes.*

*Märkus 3* *Punkti ML3.a. ei kohaldata padrunite suhtes, mis on spetsiaalselt loodud:*

*a. signaliseerimiseks;*

*b. lindude hirmutamiseks; või*

*c. naftapuurkaevude gaasieraldiste läitmiseks.*

ML4 **Pommid, torpeedod, reaktiivmürsud, raketid, muud lõhkekehad ja lõhkelaengud ning nendega seotud varustus ja lisavarustus ning spetsiaalselt nendele loodud komponendid:**

*NB 1:* *Juhtimis- ja navigatsiooniseadmete kohta vt kategooriat ML11.*

*NB 2:* *Lennukite raketitõrjesüsteemide (AMPS) kohta vt punkti ML4.c.*

a. pommid, torpeedod, granaadid, suitsukanistrid, reaktiivmürsud, miinid, raketid, süvaveepommid, lõhkelaengud, lõhkeseadmed ja lõhkepaketid, "pürotehnilised" tooted, lahingumoon ja simulaatorid (s.o varustus, mis simuleerib loetletud varustuse omadusi), mis on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks;

*Märkus* *Punkt ML4.a. hõlmab järgmist:*

*a. suitsugranaadid, süütepommid ja lõhkeseadmed;*

*b. raketidüüsid ja kosmiku naasiku otsakud.*

b. seadmed, millel on kõik järgmised omadused:

1. nad on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks; ja

2. nad on spetsiaalselt loodud tegevuseks, mis on seotud mis tahes järgmiste kaupadega:

a. punktis ML4.a. nimetatud kaubad; või

b. isetehtud lõhkekehad.

*Tehniline märkus*

*Punktis ML4.b.2 nimetatud 'tegevus' hõlmab käsitsemist, õhkulennutamist, asetamist, juhtimist, üleskorjamist, lõhkamist, aktiveerimist, ühekordse võimsa energialaengu andmist, peibutamist, segamist, otsimist, avastamist, häirimist ja kõrvaldamist.*

*Märkus 1* *Punkt ML4.b. hõlmab järgmist:*

*a. mobiilne gaasiveeldamisvarustus, mis võimaldab toota 1 000 kg või enam veeldatud gaasi päevas;*

*b. ujuv elektriliselt pingestatud kaabel, mis võimaldab leida magnetmiine.*

*Märkus 2* *Punkti ML4.b. ei kohaldata selliste käeskantavate seadmete suhtes, mis on mõeldud üksnes metallesemete avastamiseks ning mis ei ole võimelised eristama miine muudest metallesemetest.*

c. Lennukite raketitõrjesüsteemid (AMPS).

*Märkus* *Punkti ML4.c. ei kohaldata AMPSide suhtes, millel on kõik järgmised omadused:*

*a. üks järgmistest raketitõrjeanduritest:*

*1. passiivsed andurid, mis töötavad lainepikkustel vahemikus 100–400 nm; või*

*2. aktiivsed doppler-tüüpi impulssandurid raketitõrjeks;*

*b. vastumeetmete vallandamise süsteemid;*

*c. signaalraketid, mis annavad nii nähtava kui infrapunasignaali pind-õhk-tüüpi rakettide peibutamiseks; ja*

*d. "tsiviilõhusõidukitele" paigaldatud süsteemid, millel on kõik järgmised omadused:*

*1. AMPS on üksnes toimiv selles konkreetses "tsiviilõhusõidukis", millesse see konkreetne AMPS on paigaldatud ja mille kohta on antud välja:*

*a. tsiviilõhusõiduki tüübisertifikaat; või*

*b. samaväärne dokument, mida tunnustab Rahvusvaheline Tsiviillennundusorganisatsioon (ICAO);*

*2. AMPS on kaitstud, et hoida ära lubamatu juurdepääs "tarkvarale"; ja*

*3. AMPS sisaldab aktiivset mehhanismi, mis muudab süsteemi mittetoimivaks, kui see eemaldatakse "tsiviilõhusõidukilt", millele see paigaldati.*

ML5 **Tulejuhtimisvarustus, sellega seotud häire- ja hoiatusvarustus, ning juurdekuuluvad süsteemid, testimis-, seadistamis- ja vastumeetmete varustus, mis on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks, ning spetsiaalselt nendele loodud komponendid ja lisaseadmed:**

a. relvade sihikud, tulejuhtimis- ja positsioneerimisseadmed (*gun laying equipment*) ning relvakontrollisüsteemid;

b. sihtmärgi tuvastamise, määramise, sihitamise ja seire- või jälgimissüsteemid; avastamise, andmeühildamise ning äratundmise või identifitseerimise varustus; ning andurite ühildamise varustus;

c. vastumeetmete rakendamise seadmed punktis ML5.a. või ML5.b. nimetatud varustuse jaoks;

*Märkus Punktis ML5.c. hõlmavad vastumeetmete rakendamise seadmed avastamise seadmeid.*

d. välitingimustes testimise ja varustuse seadistamise seadmed, mis on spetsiaalselt loodud punktis ML5.a., ML5.b. või ML5.c. nimetatud varustuse jaoks.

ML6 **Maismaatranspordivahendid ja nende komponendid:**

*NB. Juhtimis- ja navigatsiooniseadmete kohta vt kategooriat ML11.*

a. maismaatranspordivahendid ja nende komponendid, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud sõjaliseks kasutuseks;

*Tehniline märkus*

*Punktis ML6.a. hõlmab maismaatranspordivahendi mõiste ka treilereid.*

b. Muud maismaatranspordivahendid ja nende komponendid:

1. mis tahes sõidukid, mida saab kasutada maastikul ning mille kõik rattad on veorattad ja millele on paigaldatud materjalid või komponendid kaitseks ballistilise lennutrajektooriga füüsiliste kehade eest, III kaitseaste (NIJ 0108.01, september 1985, või võrreldava tasemega siseriiklik standard) või parem.

2. komponendid, millel on kõik järgmised omadused:

a. mis on loodud spetsiaalselt punktis ML6.b.1. nimetatud sõidukitele; ja

b. mis kaitsevad ballistilise lennutrajektooriga füüsiliste kehade eest, III kaitseaste (NIJ 0108.01, september 1985, või võrreldava tasemega siseriiklik standard) või parem

*NB. Vt samuti punkti ML13.a.*

*Märkus 1* *Punkt ML6.a. hõlmab järgmist:*

*a. tankid ja muud sõjaväe relvastatud transpordivahendid ning sõjaväe transpordivahendid, millele on paigaldatud relvaalused või varustus miinide mahapanekuks või kategooriasse ML4 kuuluva lahingumoona õhkulennutamiseks;*

*b. soomusmasinad;*

*c. amfiibsed sõidukid ja sõidukid, mis on võimelised forsseerima sügavat veetõket;*

*d. pioneerveokid (recovery vehicles) ning lahingumoona ja relvasüsteemide transpordi veokid ja seonduvad veose käitlemise seadmed.*

*Märkus 2* *Punktis ML6.a. nimetatud sõjalise maismaatranspordivahendi modifikatsioon hõlmab transpordivahendi struktuuriliste, elektriliste või mehaaniliste omaduste muutust, millega kaasneb ühe või enama spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud komponendi lisamine. Sellised komponendid hõlmavad järgmist:*

*a. pneumaatilised rehvikaitsed, mis on spetsiaalselt loodud rehvide kaitseks kuulide eest;*

*b. sõiduki oluliste osade (näiteks kütusepaagid või kabiin) soomustamine;*

*c. spetsiaalsed tugevdused või relvakinnitusrakised;*

*d. voolukatkestuse korral kasutatav valgustussüsteem.*

*Märkus 3* *Kategooriat ML6 ei kohaldata selliste tsiviilsõidukite ja -veokite suhtes, mis on loodud raha ja väärtesemete transpordiks, millel on soomustus või kaitse ballistilise lennutrajektooriga füüsiliste kehade eest.*

ML7 **Keemilised või bioloogilised toksilised toimeained, "mässuohje toimeained", radioaktiivsed materjalid, nendega seotud varustus, komponendid ja materjalid:**

a. biotoimeained ja radioaktiivsed materjalid, mida on "kohandatud sõjas kasutamiseks" inim- või loomkaotuste põhjustamise ja seadmete, põllukultuuride või keskkonna kahjustamise eesmärgil;

b. kemoründemürgid, sealhulgas:

1. närvimürgid:

a. O-alküül- (kuni $C_{10}$, sealhulgas tsükloalküül-)alküül (metüül-, etüül-, n-propüül- või isopropüül-) fosfonofluoridaadid, näiteks:

O-isopropüülmetüülfosfonofluoridaat (CAS 107-44-8); ja

somaan (GD): O-pinakolüülmetüülfosfonofluoridaat (CAS 96-64-0);

b. O-alküül- (kuni $C_{10}$, sealhulgas tsükloalküül-) -N,N-dialküül (metüül-, etüül-, n-propüül- või isopropüül-) fosforamidotsüanidaadid, näiteks:

tabuun (GA): O-etüül-N,N-dimetüülfosforamidotsüanidaat (CAS 77-81-6);

c. O-alküül- (H või alküülid kuni $C_{10}$, sealhulgas tsükloalküül-) S-2-dialküül- (metüül-, etüül-, n-propüül- või isopropüül-) aminoetüülalküül- (metüül-, etüül-, n-propüül- või isopropüül-) fosfonotiolaadid ja vastavad alküleeritud ja protoneeritud soolad, näiteks:

VX: O-etüül-S-(2-diisopropüülaminoetüül)metüülfosfonotiolaat (CAS 50782-69-9);

2. sööbemürgid:

a. väävel-sinepigaasid, näiteks:

1. 2-kloroetüülklorometüülsulfiid (CAS 2625-76-5);

2. bis(2-kloroetüül)sulfiid (CAS 505-60-2);

3. bis(2-kloroetüültio)metaan (CAS 63869-13-6);

4. 1,2-bis(2-kloroetüültio)etaan (CAS 3563-36-8);

5. 1,3-bis(2-kloroetüültio)-n-propaan (CAS 63905-10-2);

6. 1,4-bis(2-kloroetüültio)-n-butaan (CAS 142868-93-7);

7. 1,5-bis(2-kloroetüültio)-n-pentaan (CAS 142868-94-8);

8. bis(2-kloroetüültiometüül)eeter (CAS 63918-90-1);

9. bis(2-kloroetüültioetüül)eeter (CAS 63918-89-8);

b. ljuisiidid, näiteks:

1. 2-klorovinüüldikloroarsiin (CAS 541-25-3);

2. tris(2-klorovinüül)arsiin (CAS 40334-70-1);

3. bis(2-klorovinüül)kloroarsiin (CAS 40334-69-8);

c. lämmastik-sinepigaasid, näiteks:

1. HN1: bis(2-kloroetüül)etüülamiin (CAS 538-07-8);

2. HN2: bis(2-kloroetüül)metüülamiin (CAS 51-75-2);

3. HN3: tris(2-kloroetüül)amiin (CAS 555-77-1);

3. halvavad toimeained, näiteks:

3-kinuklindinüülbensülaat (BZ) (CAS 6581-06-2);

4. defoliandid, näiteks:

a. butüül-2-kloro-4-fluorofenoksüatsetaat (LNF);

b. 2,4,5-triklorofenoksüäädikhape (CAS 93-76-5) segus 2,4-diklorofenoksüäädikhappega (CAS 94-75-7) (*Agent Orange* (CAS 39277-47-9));

c. keemiarelva binaarsed ja põhilised lähteained:

1. alküül- (metüül-, etüül-, n-propüül- või isopropüül-) fosfonüüldifluoriidid, näiteks:

DF: metüülfosfonüüldifluoriid (CAS 676-99-3);

2. O-alküül- (H või alküülid kuni $C_{10}$, sealhulgas tsükloalküül-) O-2-dialküül- (metüül-, etüül-, n-propüül- või isopropüül-) aminoetüülalküül- (metüül-, etüül-, n-propüül- või isopropüül-) fosfoniidid ja vastavad alküleeritud ja protoneeritud soolad, näiteks:

QL: O-etüül-2-diisopropüülaminoetüülmetüülfosfoniit (CAS 57856-11-8);

3. klorosariin: O-isopropüülmetüülfosfonokloridaat (CAS 1445-76-7);

4. klorosomaan: O-pinakolüülmetüülfosfonokloridaat (CAS 7040-57-5);

d. "mässuohje toimeained", toimeainete koostisse kuuluvad aktiivsed kemikaalid ja nende kombinatsioonid, sealhulgas:

1. α-bromobenseenatsetonitriil (bromobensüültsüaniid) (CA) (CAS 5798-79-8);

2. [(2-klorofenüül)metüleen] propaandinitriil, (o-klorobensülideenmalononitriil (CS) (CAS 2698-41-1);

3. 2-kloro-1-fenüületanoon, fenüülatsüülkloriid (ω-kloroatsetofenoon) (CN) (CAS 532-27-4);

4. dibens-(b,f)-1,4-oksasefiin (CR) (CAS 257-07-8);

5. 10-kloro-5,10-dihüdrofenarsasiin, (fenarsasiinkloriid), (adamsiit), (DM) (CAS 578-94-9);

6. N-nonanoüülmorfoliin, (MPA) (CAS 5299-64-9);

Märkus 1 *Punkti ML7.d. ei kohaldata enesekaitseks ettenähtud ja eraldi pakendatud "mässuohje toimeainete" suhtes.*

Märkus 2 *Punkti ML7.d. ei kohaldata toimeainete koostisse kuuluvate selliste aktiivsete kemikaalide ja nende kombinatsioonide suhtes, mis on määratud ja pakendatud toiduainetööstuses või meditsiinilisel eesmärgil kasutamiseks.*

e. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud või kohandatud varustus, mis on loodud või kohandatud mis tahes alljärgnevalt loetletud materjalide, ainete või seadmete ja spetsiaalselt neile loodud komponentide levitamiseks:

1. punktis ML7.a, ML7.b või ML7.d nimetatud materjalid või toimeained; või

2. punktis ML7.c. nimetatud lähteainetest valmistatud kemoründemürgid;

f. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud või kohandatud kaitsevarustus ja saaste eemaldamise varustus, komponendid ning keemilised segud:

1. varustus, mis on loodud või kohandatud kaitseks punktis ML7.a., ML7.b. või ML7.d. nimetatud materjalide eest, ja spetsiaalselt selle jaoks loodud komponendid;

2. varustus, mis on loodud või kohandatud saaste eemaldamiseks punktis ML7.a. või ML7.b. nimetatud materjalidega saastatud esemetelt, ja spetsiaalselt selle jaoks loodud komponendid;

3. keemilised segud, mis on välja töötatud või koostatud spetsiaalselt punktis ML7.a. või ML7.b. nimetatud materjalidega saastunud esemetelt saaste eemaldamiseks;

*Märkus* *Punkt ML7.f.1. hõlmab järgmist:*

*a. õhu konditsioneerimise seadmed, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud tuuma-, bioloogilise või keemilise saaste filtreerimiseks;*

*b. kaitseriietus.*

*NB.* *Tsiviilotstarbeliste gaasimaskide ja kaitsevarustuse ja saaste eemaldamiseks kasutatava varustuse kohta vt samuti ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkti 1A004.*

g. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud või kohandatud varustus, mis on loodud või kohandatud punktis ML7.a., ML7.b. või ML7.d. nimetatud materjalide avastamiseks ja kindlaksmääramiseks, ja spetsiaalselt selle jaoks loodud komponendid;

*Märkus* *Punkti ML7.g. ei kohaldata personaalsete kiirgusseire dosimeetrite suhtes.*

*NB.* *Vt samuti ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkti 1A004.*

h. "biopolümeerid", mis on spetsiaalselt loodud või mida on töödeldud punktis ML7.b. nimetatud kemoründemürkide avastamiseks või kindlaksmääramiseks, ning spetsiaalsed rakukultuurid, mida kasutatakse nende valmistamiseks;

i. "biokatalüsaatorid" saaste eemaldamiseks või kemoründemürkide mõju vähendamiseks, ja selleks vajalikud biosüsteemid:

1. laboratoorse selektsiooni või biosüsteemide geneetilise manipulatsiooni tulemusel saadud "biokatalüsaatorid", mis on loodud spetsiaalselt punktis ML7.b. nimetatud kemoründemürkide mõju vähendamiseks või nendest põhjustatud saaste eemaldamiseks;

2. alljärgnevad bioloogilised süsteemid, mis sisaldavad punktis ML7.i.1. nimetatud "biokatalüsaatorite" valmistamiseks vajalikku geneetilist eriteavet:

a. "ekspressioonivektorid"

b. viirused;

c. rakukultuurid.

*Märkus 1* *Punkte ML7.b. ja ML7.d. ei kohaldata järgmise suhtes:*

*a. tsüanogeenkloriid (CAS 506-77-4). Vt ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkti 1C450.a.5.;*

*b. vesiniktsüaniidhape (CAS 74-90-8);*

*c. kloor (CAS 7782-50-5);*

*d. karbonüülkloriid (fosgeen) (CAS 75-44-5). Vt ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkti 1C450.a.4.;*

*e. difosgeen (trikloormetüülkloroformaat) (CAS 503-38-8);*

*f. Ei kasutata alates 2004. aastast;*

*g. ksülüülbromiid, orto-: (CAS 89-92-9), meta-: (CAS 620-13-3), para-: (CAS 104-81-4);*

*h. bensüülbromiid (CAS 100-39-0);*

*i. bensüüljodiid (CAS 620-05-3);*

*j. bromoatsetoon (CAS 598-31-2);*

*k. tsüanogeenbromiid (CAS 506-68-3);*

*l. bromometüületüülketoon (CAS 816-40-0);*

*m. kloroatsetoon (CAS 78-95-5);*

*n. etüüljodoatsetaat (CAS 623-48-3);*

*o. jodoatsetoon (CAS 3019-04-3);*

*p. kloropikriin (CAS 76-06-2). Vt ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkti 1C450.a.7.*

*Märkus 2* *Punktides ML7.h. ja ML7.i.2. esitatud rakukultuuride ja biosüsteemide loetelu on ammendav ja neid alapunkte ei kohaldata tsiviilotstarbel, näiteks põllumajanduses, farmaatsiatööstuses, meditsiinis, veterinaarias, keskkonnakaitses, jäätmekäitluses ja toiduainetööstuses kasutatavate rakkude või biosüsteemide suhtes.*

ML8 "**Kõrge siseenergiaga materjalid**" **ja nendega seotud ained:**

*NB 1. Vt samuti ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkti 1C011.*

*NB 2. Laengute ja seadmete kohta vt ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkte ML4 ja 1A008*

*Tehnilised märkused*

*1. Kategoorias ML8 nimetatakse seguks kompositsiooni kahest või enamast ainest, millest vähemalt üks on loetletud kategooria ML8 alapunktides.*

*2. Nimekiri hõlmab kõiki kategooria ML8 alapunktides loetletud aineid, isegi kui neid kasutatakse muul kui näidatud otstarbel. (Nt kasutatakse triaminoguanidiinnitraati (TAGN) peamiselt lõhkeainena, kuid seda võidakse kasutada ka kütuse või oksüdeerijana.)*

a. "lõhkeained" ja nende segud:

1. ADN.B.F (aminodinitrobensofuroksaan või 7-amino-4,6-dinitrobensofurasaan-1-oksiid) (CAS 97096-78-1);

2. BNCP (cis-bis(5-nitrotetrasolato)tetraammiinkoobalt(III)perkloraat) (CAS 117412-28-9);

3. CL-14 (diaminodinitrobensofuroksaan või 5,7-diamino-4,6-dinitrobensofurasaan-1-oksiid) (CAS 117907-74-1);

4. CL-20 (HNIW või heksanitroheksaasaisovürtsitaan) (CAS 135285-90-4); CL-20 klatraadid (vt ka vastavaid "lähteaineid" punktides ML8.g.3. ja ML8.g.4.);

5. CP (2-(5-tsüanotetrasolato)pentaammiinkoobalt(III)perkloraat) (CAS 70247-32-4);

6. DADE (1,1-diamino-2,2-dinitroetüleen, FOX7) (CAS 145250-81-3);

7. DATB (diaminotrinitrobenseen) (CAS 1630-08-6);

8. DDFP (1,4-dinitrodifurasanopiperasiin);

9. DDPO (2,6-diamino-3,5-dinitropürasiin-1-oksiid, PZO) (CAS 194486-77-6);

10. DIPAM (3,3′-diamino-2,2′,4,4′,6,6′-heksanitrobifenüül või dipikramiid) (CAS 17215-44-0);

11. DNGU (DINGU või dinitroglükooluriil) (CAS 55510-04-8);

12. järgmised furasaanid:

    a. DAAOF (diaminoasoksüfurasaan);

    b. DAAzF (diaminoasofurasaan) (CAS 78644-90-3);

13. HMX ja selle derivaadid (vt ka vastavaid "lähteaineid" punktis ML8.g.5.):

    a. HMX (tsüklotetrametüleentetranitramiin, oktahüdro-1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetrasiin, 1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetraasatsüklooktaan, oktogeen) (CAS 2691-41-0);

    b. HMXi difluoroamiinitud analoogid;

    c. K-55 (2,4,6,8-tetranitro-2,4,6,8-tetraasabitsüklo[3,3,0]oktaanoon-3, tetranitrosemiglükouriil või ketobitsüklo-HMX) (CAS 130256-72-3);

14. HNAD (heksanitroadamantaan) (CAS 143850-71-9);

15. HNS (heksanitrostilbeen) (CAS 20062-22-0);

16. järgmised imidasoolid:

    a. BNNII (oktahüdro-2,5-bis(nitroimino)imidaso[4,5-d]imidasool);

    b. DNI (2,4-dinitroimidasool) (CAS 5213-49-0);

    c. FDIA (1-fluoro-2,4-dinitroimidasool);

    d. NTDNIA (N-(2-nitrotriasolo)-2,4-dinitroimidasool);

    e. PTIA (1-pikrüül-2,4,5-trinitroimidasool);

17. NTNMH (1-(2-nitrotriasolo)-2-dinitrometüleenhüdrasiin);

18. NTO (ONTA või 3-nitro-1,2,4-triasool-5-oon) (CAS 932-64-9);

19. polünitrokubaanid enam kui nelja nitrorühmaga;

20. PYX (2,6-bis(pikrüülamino)-3,5-dinitropüridiin) (CAS 38082-89-2);

21. RDX ja selle järgmised derivaadid:

    a. RDX (tsüklotrimetüleentrinitramiin, tsükloniit, T4, heksahüdro-1,3,5-trinitro-1,3,5-triasiin, 1,3,5-trinitro-1,3,5-triasa-tsükloheksaan, heksogeen) (CAS 121-82-4);

    b. Keto-RDX (K-6 või 2,4,6-trinitro-2,4,6-triasatsükloheksanoon) (CAS 115029-35-1);

22. TAGN (triaminoguanidiinnitraat) (CAS 4000-16-2);

23. TATB (triaminotrinitrobenseen) (CAS 3058-38-6) (vt ka vastavaid "lähteained" punktis ML8.g.7.);

24. TEDDZ (3,3,7,7-tetrabis(difluoroamiin)oktahüdro-1,5-dinitro-1,5-diasotsiin);

25. järgmised tetrasoolid:

    a. NTAT (nitrotriasoolaminotetrasool);

    b. NTNT (1-N-(2-nitrotriasolo)-4-nitrotetrasool);

26. tetrüül (trinitrofenüülmetüülnitramiin) (CAS 479-45-8);

27. TNAD (1,4,5,8-tetranitro-1,4,5,8-tetraasadekaliin) (CAS 135877-16-6) (vt ka vastavaid "lähteained" punktis ML8.g.6.);

28. TNAZ (1,3,3-trinitroasetidiin) (CAS 97645-24-4) (vt ka vastavaid "lähteained" punktis ML8.g.2.);

29. TNGU (SORGUYL või tetranitroglükooluriil) (CAS 55510-03-7);

30. TNP (1,4,5,8-tetranitro-püridasino[4,5-d]püridasiin) (CAS 229176-04-9);

31. järgmised triasiinid:

    a. DNAM (2-oksü-4,6-dinitroamino-s-triasiin) (CAS 19899-80-0);

    b. NNHT (2-nitroimino-5-nitro-heksahüdro-1,3,5-triasiin) (CAS 130400-13-4);

32. järgmised triasoolid:

    a. 5-asido-2-nitrotriasool;

    b. ADHTDN (4-amino-3,5-dihüdrasino-1,2,4-triasooldinitramiid) (CAS 1614-08-0);

    c. ADNT (1-amino-3,5-dinitro-1,2,4-triasool);

    d. BDNTA (bis(dinitrotriasool)amiin);

    e. DBT (3,3′-dinitro-5,5-bi-1,2,4-triasool) (CAS 30003-46-4);

    f. DN.B.T (dinitrobistriasool) (CAS 70890-46-9);

    g. Ei kasutata alates 2010. aastast;

    h. NTDNT (1-N-(2-nitrotriasolo)-3,5-dinitrotriasool);

    i. PDNT (1-pikrüül-3,5-dinitrotriasool);

    j. TACOT (tetranitrobensotriasolobensotriasool) (CAS 25243-36-1);

33. Punktis ML8.a. loetlemata lõhkeained, millel on mis tahes järgmine omadus:

    a. detonatsioonikiirus kõrgeimal tihedusel on suurem kui 8 700 m/s või

b. detonatsioonisurve on suurem kui 34 GPa (340 kbar);

34. Punktis ML8.a loetlemata orgaanilised lõhkeained, millel on kõik järgmised omadused:

a. detonatsioonisurve 25 GPa (250 kbar) või enam, ja

b. säilitavad temperatuuril 523 K (250 °C) või enam stabiilsuse vähemalt 5 minutit

b. järgmised "raketikütused":

1. mis tahes ÜRO klassile 1.1 vastav tahke "raketikütus" teoreetilise eriimpulsiga (standardtingimustel) üle 250 s mittemetallilise või üle 270 s või enam alumiinse koostise korral;

2. mis tahes ÜRO klassile 1.3 vastav tahke "raketikütus" teoreetilise eriimpulsiga (standardtingimustel) üle 230 s mittehalogeense, 250 s mittemetallilise ja 266 s metallilise koostise korral;

3. "raketikütused" jõukonstandiga üle 1 200 kJ/kg;

4. "raketikütused" püsiva lineaarse põlemiskiirusega üle 38 mm/s, mõõdetuna ühe inhibeeritud ribaga, standardtingimustel – rõhk 6,89 MPa (68,9 bar) ja temperatuur 294 K (21 °C);

5. elastomeer-kohandatud valatud kahealuselised "raketikütused" (EMCDB) venivusega rohkem kui 5 % temperatuuril 233 K (–40 °C) maksimaalse pinge korral;

6. mis tahes "raketikütus", mis sisaldab punktis ML8.a. nimetatud aineid;

7. sõjaliseks kasutuseks spetsiaalselt loodud "raketikütused", mida ei ole nimetatud mujal sõjaliste kaupade ühises ELi nimekirjas;

c. "pürotehnika", kütused ja nendega seotud ained ning nende segud:

1. spetsiaalselt sõjaliseks otstarbeks koostatud lennukikütused;

2. alane (alumiiniumhüdriid) (CAS 7784-21-6);

3. karboraanid; dekaboraan (CAS 17702-41-9); pentaboraanid (CAS 19624-22-7 ja 18433-84-6) ja nende derivaadid;

4. hüdrasiin ja selle järgmised derivaadid (vt ka hüdrasiini oksüdeerivaid derivaate punktides ML8.d.8. ja ML8.d.9.):

a. hüdrasiin (CAS 302-01-2) kontsentratsioonis 70 % või üle selle;

b. monometüülhüdrasiin (CAS 60-34-4);

c. sümmeetriline dimetüülhüdrasiin (CAS 540-73-8);

d. asümmeetriline dimetüülhüdrasiin (CAS 57-14-7);

5. kerakujulistest, pihustatud, kerajatest, helbelistest või peenestatud osakestest koosnevad metallilised kütused, mis on valmistatud materjalist, mis sisaldab 99 % või enam ükskõik mida järgnevast:

   a. järgmised metallid ja nende segud:

      1. berüllium (CAS 7440-41-7), osakeste suurusega alla 60 μm;

      2. rauapulber (CAS 7439-89-6), osakeste suurusega 3 μm või alla selle, mis on saadud raudoksiidi redutseerimisel vesinikuga;

   b. segud, mis sisaldavad ükskõik mida järgnevast:

      1. tsirkoonium (CAS 7440-67-7), magneesium (CAS 7439-95-4) ja nende sulamid osakeste suurusega alla 60 μm; või

      2. boorist (CAS 7440-42-8) või boorkarbiidist (CAS 12069-32-8) kütused puhtusega 85 % või rohkem ja osakeste suurusega alla 60 μm;

6. sõjalised materjalid, mis sisaldavad spetsiaalselt leegiheitjates või süütelaskemoonas kasutamiseks koostatud süsivesinikpõletusaine paksendeid, nagu metallstearaate või -palmitaate (näiteks oktopalmitaate (CAS 637-12-7)) või M1, M2 või M3 paksendeid;

7. perkloraadid, kloraadid ja kromaadid segus pulbriliste metallidega või teiste kõrge energiasisaldusega kütusekomponentidega;

8. kerakujulistest osakestest alumiiniumipulber (CAS 7429-90-5), osakeste suurusega 60 μm või alla selle, mis on valmistatud materjalist alumiiniumisisaldusega 99 % või rohkem;

9. titaani alahüdriid (TiHn) stöhhiomeetriaga n = 0,65–1,68.

*Märkus 1* *Punktis ML8.c.1 nimetatud lennukikütuste alla kuuluvad ainult lõpptooted, mitte nende koostisosad.*

*Märkus 2* *Punkti ML8.c.4.a. ei kohaldata spetsiaalselt korrosioonitõrjeks koostatud hüdrasiinisegude suhtes.*

*Märkus 3* *Punkti ML8.c.5. kohaldatakse lõhkeainete ja kütuse suhtes, sõltumata sellest, kas metallid või sulamid on kapseldatud alumiiniumis, magneesiumis, tsirkooniumis või berülliumis või mitte.*

*Märkus 4* *Punkti ML8.c.5.b.2. ei kohaldata boori ja boorkarbiidi suhtes, mida on rikastatud boor-10-ga (boor-10 sisaldus 20 % või rohkem).*

*Märkus 5* *Punkti ML8.c.5.b. kohaldatakse ainult selliste osakestest koosnevate metalliliste kütuste suhtes, mis on segatud muude ainetega, et moodustada sõjaliseks otstarbeks koostatud segu, näiteks vedelad suspensioonilaadsed raketikütused, tahked raketikütused või pürotehnilised segud.*

d. järgmised oksüdeerijad ja nende segud:

   1. ADN (ammooniumdinitramiid või SR 12) (CAS 140456-78-6);

   2. AP (ammooniumperkloraat) (CAS 7790-98-9);

   3 ühendid, mis sisaldavad fluori ja mis tahes järgmist:

      a. muud halogeenid;

b. hapnik; või

c. lämmastik;

*Märkus 1* *Punkti ML8.d.3. ei kohaldata kloortrifluoriidi suhtes (CAS 7790-91-2).*

*Märkus 2* *Punkti ML8.d.3. ei kohaldata gaasilises olekus lämmastiktrifluoriidi (CAS 7783-54-2) suhtes.*

4. DNAD (1,3-dinitro-1,3-diasetidiin) (CAS 78246-06-7);

5. HAN (hüdroksüülammooniumnitraat) (CAS 13465-08-2);

6. HAP (hüdroksüülammooniumperkloraat) (CAS 15588-62-2);

7. HFN (hüdrasiiniumnitroformiaat) (CAS 20773-28-8);

8. hüdrasiinnitraat (CAS 37836-27-4);

9. hüdrasiinperkloraat (CAS 27978-54-7);

10. vedelad oksüdeerijad, mis koosnevad inhibiitoriga punasest suitsevast lämmastikhappest (IRFNA) (CAS 8007-58-7) või sisaldavad seda;

*Märkus* *Punkti ML8.d.10. ei kohaldata inhibiitorita suitseva lämmastikhappe suhtes.*

e. järgmised sideained, plastifikaatorid, monomeerid ja polümeerid:

1. AMMO (asidometüülmetüüloksetaan ja selle polümeerid) (CAS 90683-29-7) (vt ka vastavaid "lähteaineid" punktis ML8.g.1.);

2. BAMO (bisasidometüüloksetaan ja selle polümeerid) (CAS 17607-20-4) (vt ka vastavaid "lähteaineid" punktis ML8.g.1.);

3. BDNPA (bis(2,2-dinitropropüül)atsetaal) (CAS 5108-69-0);

4. BDNPF (bis(2,2-dinitropropüül)formaal) (CAS 5917-61-3);

5. BTTN (butaantriooltrinitraat ) (CAS 6659-60-5) (vt ka vastavaid "lähteaineid" punktis ML8.g.8.);

6. kõrge siseenergiaga spetsiaalselt sõjaliseks otstarbeks koostatud monomeerid, plastifikaatorid või polümeerid, mis sisaldavad ükskõik mida järgnevast:

a. nitrorühmad;

b. asidorühmad;

c. nitraatrühmad;

d. nitrasatrühmad; või

e. difluoroaminorühmad;

7. FAMAO (3-difluoroaminometüül-3-asidometüüloksetaan) ja selle polümeerid;

8. FEFO (bis(2-fluoro-2,2-dinitroetüül)formaal) (CAS 17003-79-1);

9. FPF-1 (polü-2,2,3,3,4,4-heksafluoropentaan-1,5-dioolformaal) (CAS 376-90-9);

10. FPF-3 (polü-2,4,4,5,5,6,6-heptafluoro-2-trifluorometüül-3-oksaheptaan-1,7-dioolformaal);

11. GAP (glütsidülasiid-polümeer) (CAS 143178-24-9) ja selle derivaadid;

12. HTPB (hüdroksüül-termineeritud polübutadieen), mille hüdroksüülfunktsionaalsus jääb vahemikku 2,2–2,4, hüdroksüülarv on väiksem kui 0,77 meq/g ja viskoossus 30 °C juures väiksem kui 47 puaasi (CAS 69102-90-5);

13. alkohol-funktsionaalne polüepikloorhüdriin, mille molekulmass on alla 10 000:

    a. polüepikloorhüdriindiool;

    b. polüepikloorhüdriintriool

14. NENA-d (nitratoetüülnitramiinühendid) (CAS 17096-47-8, 85068-73-1, 82486-83-7, 82486-82-6 ja 85954-06-9);

15. PGN (polü-GLYN, polüglütsidüülnitraat või polü(nitratometüüloksiraan)) (CAS 27814-48-8);

16. polü-NIMMO (polünitratometüülmetüüloksüetaan) või polü-NMMO (polü[3-nitratometüül-3-metüül-oksüetaan]) (CAS 84051-81-0);

17. polünitroortokarbonaadid;

18. TVOPA (1,2,3-tris[1,2-bis(difluoroamino)etoksü]propaan või tris-vinoksüpropaanadukt) (CAS 53159-39-0).

f. järgmised "lisaained":

1. aluseline vasksalitsülaat (CAS 62320-94-9);

2. BHEGA (bis(2-hüdroksüetüül)glükoolamiid) (CAS 17409-41-5);

3. BNO (butadieennitriiloksiid) (CAS 9003-18-3);

4. järgmised ferrotseeni derivaadid:

    a. butatseen (CAS 125856-62-4);

    b. katotseen (2,2-bis-etüülferrotsenüülpropaan) (CAS 37206-42-1);

    c. ferrotseenkarboksüülhapped, sealhulgas:

        ferrotseenkarboksüülhape (CAS 1271-42-7), 1,1′-ferrotseendikarboksüülhape (CAS 1293-87-4);

    d. n-butüülferrotseen (CAS 31904-29-7);

    e. muud polümeerse ferrotseeni adukt-derivaadid;

5. plii-ß-resortsülaat (CAS 20936-32-7);

6. pliitsitraat (CAS 14450-60-3);

7. ß-resortsilaadi või salitsülaatide plii-vaskkelaadid (CAS 68411-07-4);

8. pliimaleaat (CAS 19136-34-6);

9. pliisalitsülaat (CAS 15748-73-9);

10. pliistannaat (CAS 12036-31-6);

11. MAPO (tris-1-(2-metüül)asiridinüülfosfiinoksiid) (CAS 57-39-6); BOBBA 8 (bis(2-metüül-asiridinüül)-2-(2-hüdroksüpropaanoksü)propüülaminofosfiinoksiid); ja teised MAPO derivaadid;

12. metüül-BAPO (bis(2-metüülasiridinüül)metüülaminofosfiinoksiid) (CAS 85068-72-0);

13. n-metüül-p-nitroaniliin (CAS 100-15-2);

14. 3-nitrasa-1,5-pentaandiisotsüanaat (CAS 7406-61-9);

15. järgmised metallorgaanilised sidusreaktiivid:

    a. neopentüül(diallüül)oksütris(dioktüül)fosfatotitanaat (CAS 103850-22-2), samuti tuntud kui titaan IV, 2,2[bis(2-propenolatometüül)butanolatotris(dioktüül)fosfaat] (CAS 110438-25-0) või LICA 12 (CAS 103850-22-2);

    b. titaan IV, [(2-propeen-1-olato)metüülpropanolatometüül]butaan-1-olatotris(dioktüül)-pürofosfaat ehk KR 3538;

    c. titaan IV, [(2-propeen-1-olato)metüülpropanolatometüül]butaan-1-olatotris(dioktüül)-pürofosfaat;

16. polütsüanodifluoroaminoetüleenoksiid;

17. polüfunktsionaalsed asiridiinamiidid isoftaal-, trimesüül- (BITA- või butüleenimiintrimesamiid-), isotsüanuur- või trimetüüladipiinskelettidega ja 2-metüül- või 2-etüül-asendajatega asiridiintsüklis;

18. polüpropüleenimiin (2-metüülasiridiin) (CAS 75-55-8);

19. ülipeen raudoksiid ($Fe_2O_3$) eripinnaga üle 250 $m^2/g$ ja keskmise osakeste suurusega 3,0 nm või vähem;

20. TEPAN (tetraetüleenpentaamiinakrüülnitriil) (CAS 68412-45-3); tsüanoetüleeritud polüamiinid ja nende soolad;

21. TEPANOL (tetraetüleenpentaamiinakrüülnitriilglütsidool) (CAS 68412-46-4); tsüanoetüleeritud polüamiinide aduktid glütsidooliga ja nende soolad;

22. TPB (trifenüülvismut) (CAS 603-33-8);

g. järgmised "lähteained":

NB. *Punktis ML8.g. viidatakse nimetatud "kõrge siseenergiaga materjalidele", mida neist ainetest valmistatakse.*

1. BCMO (bis-klorometüüloksetaan) (CAS 142173-26-0) (vt samuti punkte ML8.e.1. ja ML8.e.2.);

2. dinitroasetidiin-t-butüülsool (CAS 125735-38-8) (vt samuti punkti ML8.a.28.);

3. HBIW (heksabensüülheksaasaisovürtsitaan) (CAS 124782-15-6) (vt samuti punkti ML8.a.4.);

4. TAIW (tetraatsetüüldibensüülheksaasaisovürtsitaan) (vt samuti punkti ML8.a.4.); (CAS 182763-60-6);

5. 1,3,5,7-tetraatsetüül-1,3,5,7-tetraasatsüklooktaan (TAT) (CAS 41378-98-7) (vt samuti punkti ML8.a.13.);

6. 1,4,5,8-tetraasadekaliin (CAS 5409-42-7) (vt samuti punkti ML8.a.27.);

7. 1,3,5-triklorobenseen (CAS 108-70-3) (vt samuti punkti ML8.a.23.);

8. 1,2,4-trihüdroksübutaan (butaan-1,2,4-triool) (CAS 3068-00-6) (vt samuti punkti ML8.e.5.).

Märkus 5 *Ei kasutata alates 2009. aastast;*

Märkus 6 *Kategooriat ML8 ei kohaldata järgmiste ainete suhtes, välja arvatud juhul, kui need ained esinevad ühendites punktis ML8.a. nimetatud "kõrge siseenergiaga materjalide" või punktis ML8.c. nimetatud pulbriliste metallidega, või on nendega segatud:*

a. *ammooniumpikraat (CAS 131-74-8);*

b. *must püssirohi;*

c. *heksanitrodifenüülamiin (CAS 131-73-7);*

d. *difluoroamiin (CAS 10405-27-3);*

e. *nitrotärklis (CAS9056-38-6);*

f. *kaaliumnitraat (CAS 7757-79-1);*

g. *tetranitronaftaleen;*

h. *trinitroanisool;*

i. *trinitronaftaleen;*

j. *trinitroksüleen;*

k. *n-pürrolidinoon; 1-metüül-2-pürrolidinoo (CAS 872-50-4);*

l. *dioktüülmaleaat (CAS 142-16-5);*

m. *etüülheksüülakrülaat (CAS 103-11-7);*

n. *trietüülalumiinium (TEA) (CAS 97-93-8), trimetüülalumiinium (TMA) (CAS 75-24-1) ja muud pürofoorsed liitiumi-, naatriumi-, magneesiumi-, tsingi- või booripõhised heteroalküülid ja -arüülid;*

o. *nitrotselluloos (CAS 9004-70-0);*

p. *nitroglütseriin (ehk glütserooltrinitraat, trinitroglütseriin, NG);*

q. *2,4,6- trinitrotolueen (TNT) (CAS 118-96-7);*

r. *etüleendiamiindinitraat (EDDN) (CAS 20829-66-7);*

s. *pentaerütritooltetranitraat (PETN) (CAS 78-11-5);*

t. *pliiasiid (CAS 13424-46-9), neutraalne pliistüfnaat (CAS 15245-44-0) ja aluseline pliistüfnaat (CAS 12403-82-6), ja asiide või asiidkomplekse sisaldavad initsieerivad lõhkeained ja löökpadrunisegud;*

u. *trietüleenglükooldinitraat (TEGDN)(CAS 111-22-8);*

v. *2,4,6-trinitroresortsinool (stüfniinhape) (CAS 82-71-3);*

w. *dietüüldifenüüluurea (CAS 85-98-3); dimetüüldifenüüluurea (CAS 611-92-7); metüületüüldifenüüluurea [tsentraliidid];*

x. *N,N-difenüüluurea (asümmeetriline difenüüluurea) (CAS 603-54-3);*

y. *metüül-N,N-difenüüluurea (asümmeetriline metüüldifenüüluurea);*

z. *etüül-N,N-difenüüluurea (asümmeetriline etüüldifenüüluurea);*

aa. *2-nitrodifenüülamiin (2-NDPA)(CAS 119-75-5);*

bb. *4-nitrodifenüülamiin (4-NDPA)(CAS 836-30-6);*

cc. *2,2-dinitropropanool (CAS 918-52-5);*

dd. *nitroguanidiin (CAS 556-88-7) (vt ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkti 1C011.d.).*

ML9 **Sõjalaevad (pealvee- või allveelaevad), spetsiaalne merenduslik varustus, lisaseadmed, komponendid ja muud pealveelaevad:**

NB. *Juhtimis- ja navigatsiooniseadmete kohta vt kategooriat ML11.*

a. järgmised laevad ja komponendid:

1. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud või kohandatud laevad (pealvee- või allveelaevad), olenemata nende tehnilisest seisundist ning sellest, kas nad kannavad relvasüsteeme, soomustust või mitte, samuti selliste laevade kered ja kerede osad, ning nende spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud komponendid;

2. punktis ML9.a.1. nimetamata pealveelaevad, millele on kinnitatud või millega on integreeritud mis tahes järgmine:

a. kategoorias ML1 nimetatud automaattulirelvad kaliibriga 12,7 mm või rohkem või kategooriates ML2, ML4, ML12 või ML19 nimetatud relvad või selliste relvade 'kinnitusalused' või kinnituskohad;

*Tehniline märkus*

*'Kinnitusalused' on relvade paigaldamiseks ette nähtud alused või struktuuri tugevdused.*

b. kategoorias ML5 nimetatud tulejuhtimissüsteemid;

c. millel on kõik järgmised omadused:

1. 'kaitse keemiliste, bioloogiliste, radioloogiliste ja tuumarünnakute vastu (CBRN-kaitse)'; ja

2. 'eelmärgamise või uhtmise süsteem' saaste eemaldamiseks; või

*Tehnilised märkused*

*1. 'CBRN-kaitse' on autonoomne siseruum, mis võimaldab näiteks ruumi ülesurvestamist, ventilatsioonisüsteemide isoleerimist ning millel on piiratud arv CBRN-filtritega ventilatsiooniavasid ja piiratud arv õhukindlaid juurdepääsupunkte.*

*2. 'Eelmärgamise või uhtmise süsteem' on merevee piserdamise süsteem, mis võimaldab samaaegselt kasta märjaks nii laeva tekid kui laevakere pealmise konstruktsiooni.*

d. punktides ML4.b., ML5.c. või ML11.a. nimetatud aktiivsed vastumeetmete rakendamise süsteemid, millel on mis tahes järgmine omadus:

1. 'CBRN-kaitse';

2. kere ja pealmine konstruktsioon, mis on spetsiaalselt loodud radariristlõike (RCS) vähendamiseks;

3. soojusvarjestuse seadmed (nt heitgaasi jahutamise süsteem), välja arvatud seadmed, mis on spetsiaalselt loodud elektrijaamade üldise tõhususe suurendamiseks või keskkonnamõju vähendamiseks; või

4. demagneetimise süsteem, mis on loodud laeva magnetvälja mõju vähendamiseks;

b. järgmised spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud mootorid ja tõukejõusüsteemid ja nende spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud komponendid:

1. diiselmootorid, mis on spetsiaalselt loodud allveelaevadele ja millel on kõik järgmised omadused:

a. väljundvõimsus 1,12 MW (1 500 hj) või rohkem; ja

b. pöörete arv 700 p/min või enam;

2. elektrimootorid, mis on spetsiaalselt loodud allveelaevadele ja millel on kõik järgmised omadused:

a. väljundvõimsus enam kui 0,75 MW (1 000 hj);

b. kiire tagasikäik;

c. vedelikjahutus; ja

d. täielikult kinnine masin;

3. mittemagnetiseeruvad diiselmootorid, millel on kõik järgmised omadused:

a. väljundvõimsus 37,3 kW (50 hj) või rohkem; ja

b. mittemagnetiseeruv osa ületab 75 % kogumassist;

4. spetsiaalselt allveelaevade jaoks kavandatud 'välisõhu juurdelisamisest sõltumatud tõukejõusüsteemid';

*Tehniline märkus*

*'Välisõhu juurdelisamisest sõltumatu tõukejõusüsteem' võimaldab veeliinist allpool oleval allveelaeval, millel ei ole juurdepääsu atmosfäärihapnikule, kasutada oma tõukejõusüsteemi kauem, kui see akude abil võimalik oleks. Punkti ML9.b.4. kohaldamisel ei hõlma sellised tõukejõusüsteemid tuumaenergiat.*

c. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud veealused avastamise seadmed, nende kontrollseadmed ja nende spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud komponendid;

d. allveelaeva- ja torpeedovastased võrgud, mis on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks;

e. Ei kasutata alates 2003. aastast;

f. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud laevakere läbindused ja läbivad ühendused, mis võimaldavad koostoimimist laevavälise varustusega, ja nende spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud komponendid;

*Märkus* *Punkt ML9.f. hõlmab ühe- ja mitmejuhtmelisi, koaksiaal- ning lainejuhtühendusi ja laevakere läbindusi, mis on võimelised säilitama lekkekindluse ning ettenähtud omadused sügavustel üle 100 m; ja kiudoptilisi konnektoreid ja optilisi laevakere läbindusi, mis on spetsiaalselt loodud "laser" kiire ülekandeks, sügavusest sõltumata. Punkti ML9.f. ei kohaldata harilike võlli ja roolivarda läbinduste suhtes.*

g. mis tahes järgmiste omadustega müratud laagrid, nende komponendid ning selliseid laagreid sisaldavad seadmed, mis on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks:

1. gaas- või magnethõljukhõõre;

2. juhtseadmed tunnusmüra aktiivsummutamiseks; või

3. juhtseadmed vibratsiooni summutamiseks.

ML10 **"Õhusõidukid", "õhust kergemad õhusõidukid", mehitamata õhusõidukid, "õhusõidukite" mootorid ja varustus, nendega seotud varustus ja komponendid, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud sõjaliseks kasutuseks:**

*NB. Juhtimis- ja navigatsiooniseadmete kohta vt kategooriat ML11.*

a. lahingotstarbelised "õhusõidukid" ja spetsiaalselt neile loodud komponendid;

b. muud spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud või kohandatud "õhusõidukid" ja "õhust kergemad õhusõidukid" sõjaliseks luureks, ründeks, sõjaliseks treeninguks, transpordiks, dessandiks ja logistiliseks toeks, ning spetsiaalselt nendele loodud komponendid;

c. mehitamata õhusõidukid, nendega seotud varustus, mis on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks, ja spetsiaalselt nendele loodud komponendid:

1. mehitamata õhusõidukid, kaasa arvatud kaugjuhtimisega õhusõidukid (RPVd), autonoomse programmjuhtimisega õhusõidukid ja "õhust kergemad õhusõidukid";

2. mehitamata õhusõidukite stardiseadmed ja maapealse hooldamise seadmed;

3. mehitamata õhusõidukite juhtimis- ja kontrolliseadmed;

d. õhusõidukite mootorid, mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud sõjaliseks kasutuseks, ja spetsiaalselt nendele loodud komponendid;

e. õhudessantvarustus, kaasa arvatud õhus kütuse tankimise varustus, mis on spetsiaalselt loodud kasutamiseks punktides ML10.a. või ML10.b. nimetatud "õhusõidukitega" või punktis ML10.d. nimetatud õhusõidukite mootoritega, ja spetsiaalselt nendele loodud komponendid;

f. survetankimisseadmed, survetankimise varustus, seadmed, mis on spetsiaalselt loodud piiratud tingimustes töötamiseks, ja maapealsed seadmed, mis on spetsiaalselt välja arendatud kasutamiseks punktides ML10.a. ja ML10.b. nimetatud "õhusõidukitega" või punktis ML10.d. nimetatud õhusõidukite mootoritega;

g. sõjalise otstarbega kaitsekiivrid ja kaitsemaskid ja spetsiaalselt nendele loodud komponendid, normaalset atmosfäärirõhku säilitavad hingamisaparaadid ja ülikonnad, mis on mõeldud kasutamiseks "õhusõidukites", ning antikoormusülikonnad, "õhusõidukites" või reaktiivmürskudes kasutatavad vedela hapniku konverterid ja katapuldid ning lõhkelaenguga käivitatav "õhusõiduki" meeskonna päästevarustus;

h. langevarjud, paraglaiderid ja nendega seotud varustus ning spetsiaalselt nendele loodud komponendid:

1. langevarjud, mida ei ole nimetatud mujal sõjaliste kaupade ühises ELi nimekirjas;

2. paraglaiderid;

3. varustus, mis on spetsiaalselt loodud ülikõrgetel kõrgustel langevarjuhüppeks (näiteks ülikonnad, spetsiaalsed kiivrid, hingamissüsteemid ja navigeerimisvarustus);

i. langevarju automaatpiloteerimise süsteemid lastidele; spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud varustus mis tahes kõrgusel sooritatava hüppe tegemiseks, kaasa arvatud hapnikuvarustussüsteemid.

*Märkus 1* *Punkti ML10.b. ei kohaldata spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud "õhusõidukite" või nende "õhusõidukite" variantide suhtes, millel on kõik järgmised omadused:*

*a. nad ei ole konfigureeritud sõjaliseks kasutuseks ja ei ole varustatud seadmete või varustusega, mis on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks; ja*

*b. liikmesriigi või Wassenaari kokkuleppe osalisriigi tsiviillennundusamet on nad tunnistanud tsiviilotstarbelisteks.*

*Märkus 2* *Punkti ML10.d. ei kohaldata järgmise suhtes:*

*a. sõjaliseks kasutuseks loodud või kohandatud õhusõidukite mootorid, mis on liikmesriigi või Wassenaari kokkuleppe osalisriigi tsiviillennundusameti poolt tunnistatud "tsiviilõhusõidukil" kasutatavateks, või spetsiaalselt nendele loodud komponendid;*

*b. kolbmootorid või spetsiaalselt nendele loodud komponendid, välja arvatud spetsiaalselt mehitamata õhusõidukite jaoks loodud kolbmootorid.*

*Märkus 3* *Punkte ML10.b. ja ML10.d, mis käsitlevad komponente ja varustust, mis on loodud spetsiaalselt mittesõjalistele "õhusõidukitele" või õhusõidukite mootoritele, mis on kohandatud sõjaliseks kasutuseks, kohaldatakse ainult selliste sõjalise otstarbega komponentide ja seotud varustuse suhtes, mis on vajalikud sõjaliseks kasutuseks kohandamiseks.*

ML11 **Elektrooniline varustus, mida ei ole nimetatud mujal sõjaliste kaupade ühises ELi nimekirjas, ning spetsiaalselt selle jaoks loodud komponendid:**

a. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud elektrooniline varustus;

*Märkus* *Punkt ML11.a. hõlmab järgmist:*

*a. elektrooniliste vastumeetmete seadmed ja nende vastased seadmed (näiteks varustus, mis on loodud radarisüsteemide või raadiovastuvõtjate eksitamiseks kõrvaliste või valesignaalidega või muul viisil vastase elektrooniliste vastuvõtuseadmete või vastumeetmete seadmete vastuvõtu, toimimise või nende efektiivsuse takistamiseks), kaasa arvatud summutusseadmed ja summutamise vastased seadmed;*

*b. sageduse kiirhäälestusega lambid;*

*c. elektroonilised süsteemid või varustus, mis on loodud kas elektromagnetilise spektri järelevalveks ja seireks sõjalise luure või julgeoleku tagamise eesmärkidel või sellise järelevalve ja seire vastumeetmeteks;*

*d. veealused vastumeetmed, mis hõlmavad akustilist ja magnetilist summutamist ja peibutamist; varustus, mis on loodud sonarite eksitamiseks kõrvaliste ja valesignaalidega;*

*e. andmetöötluse turvaseadmed, andmete turvamise seadmed ning andmeedastus- ja signaliseerimisliinide turvaseadmed, mis kasutavad krüpteerimist;*

*f. identifitseerimise, audentimise ja võtmesisestuse varustus ning võtmehalduse, -tootmise ja levitamise varustus;*

*g. juhtimis- ja navigatsiooniseadmed;*

*h. troposfäärihajumise põhise digitaalse raadioside edastusseadmed;*

*i. spetsiaalselt teabesignaalide jaoks kavandatud digitaalsed demodulaatorid.*

*j. "Automaatsed juhtimis- ja kontrollisüsteemid"*

*NB.* *Sõjalise tarkvaral põhineva raadioga (SDR) seotud tarkvara kohta vt punkti ML21.*

b. globaalsete navigatsioonisatelliitide süsteemide (GNSS) segamise seadmed.

ML12 **Kineetilise energia relvasüsteemid ja nendega seotud varustus ning spetsiaalselt nendele loodud komponendid:**

a. kineetilise energia relvasüsteemid, mis on spetsiaalselt määratud sihtmärgi hävitamiseks või eesmärgist kõrvalejuhtimiseks;

b. spetsiaalselt loodud testimise ja hindamise seadmed ja katsemudelid, kaasa arvatud diagnostikaseadmed ja sihtmärgid kineetilise energia mürskude ja relvasüsteemide dünaamiliseks katsetamiseks.

NB. *Allakaliibrilahingumoona kasutavate ja ainult keemilisel tõukejõul põhinevate relvasüsteemide ning nende lahingumoona kohta vt kategooriaid ML1 kuni ML4.*

Märkus 1 *Kategooria ML12 hõlmab järgnevat, kui see on spetsiaalselt loodud kineetilise energia relvasüsteemidele:*

*a. tõukejõu süsteemid, mis võimaldavad üksik- või kiirtulena kiirendada 0,1 g-st suuremaid masse kiirustele, mis ületavad 1,6 km/s;*

*b. primaarenergia tootmise, elektrilise kaitsekilbi, energia salvestamise, termoregulatsiooni-, lülitus- ja kütusekäsitlusseadmed ning elektrilised liidesed toiteallika, relva ja muude relvatorni toiteallikafunktsioonide vahel;*

*c. sihtmärgi leidmise, jälgimise, tulejuhtimise või kahjustuste hindamise süsteemid;*

*d. mürskude isesihituse, juhtimise või külgkiirenduse jõusüsteemid.*

Märkus 2 *Kategooriat ML12 kohaldatakse relvasüsteemide suhtes, mis kasutavad mõnda järgnevat tõukejõudu:*

*a. elektromagnetiline;*

*b. elektrotermiline;*

*c. plasma;*

*d. kergegaas; või*

*e. keemiline (kui seda kasutatakse koos mõnega ülalnimetatutest).*

ML13 **Soomustatud või kaitsevarustus, -konstruktsioonid ja -komponendid:**

a. soomusplaadid, millel on mis tahes järgmine omadus:

1. valmistatud vastavalt sõjalistele standarditele või spetsifikatsioonidele; või

2. sobivad sõjaliseks kasutuseks;

b. metallilistest või mittemetallilistest materjalidest või nende kombinatsioonidest koosnevad konstruktsioonid, mis on loodud spetsiaalselt sõjaliste süsteemide ballistiliseks kaitseks, ja spetsiaalselt nendele loodud komponendid;

c. kiivrid, mis on valmistatud vastavalt sõjalistele standarditele või spetsifikatsioonidele või võrreldavatele siseriiklikele standarditele, ning spetsiaalselt nendele loodud komponendid (nt kiivri kest, vooderdis ja mugavuspadjad);

d. soomusvestid ja muu kaitseriietus, mis on valmistatud vastavalt sõjalistele standarditele või spetsifikatsioonidele (või nendega võrdväärsetele standarditele), ja spetsiaalselt nendele loodud komponendid.

Märkus 1 *Punkt ML13.b. hõlmab materjale, mis on spetsiaalselt loodud aktiivsoomuse valmistamiseks või sõjaliste varjendite ehitamiseks.*

Märkus 2 *Punkti ML13.c. ei kohaldata konventsionaalsete teraskiivrite suhtes, millele ei ole paigaldatud mis tahes tüüpi lisavarustust ning mis ei ole kohandatud või loodud mis tahes tüüpi lisavarustuse paigaldamiseks.*

*Märkus 3* *Punkte ML13.c. ja ML13.d. ei kohaldata kiivrite, soomusvestide ega kaitseriietuse suhtes, mida kasutaja kannab kasutaja enda isiklikuks kaitseks.*

*Märkus 4* *Kategooria ML13 hõlmab üksnes selliseid spetsiaalselt pommide kahjutukstegemisega tegelevatele töötajatele loodud kiivreid, mis on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks.*

*NB. 1* *Vt samuti ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkti 1A005.*

*NB. 2* *Soomusvestide ja kiivrite valmistamisel kasutatud "kiud- või niitmaterjalide" kohta vt ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkti 1C010.*

ML14 **'Spetsiaalvarustus sõjalisteks treeninguteks' või sõjaliste stsenaariumite simuleerimiseks ja simulaatorid, mis on spetsiaalselt loodud kategooriates ML1 või ML2 nimetatud relvadega treeningute läbiviimiseks, ning spetsiaalselt nendele loodud komponendid ja lisaseadmed.**

*Tehniline märkus*

*Mõiste 'spetsiaalvarustus sõjalisteks treeninguteks' hõlmab sõjalisi ründe-, lahinglennu-, radari sihtmärgi treeningsüsteeme, radari sihtmärgi genereerijaid, suurtüki treeningseadmeid, allveelaevade vastase sõjapidamise treeningsüsteeme, lennusimulaatoreid (kaasa arvatud pilootide ja astronautide tsentrifuugtreeningsüsteemid), radarite, instrumentaallennu, navigatsiooni, raketistardi, sihtmärgi varustuse, droon-"õhusõiduki", relvastuse ja piloodita "õhusõiduki" treeningsüsteeme, mobiilseid treeningsüsteeme ja treeningvarustust maapealseteks sõjalisteks operatsioonideks.*

*Märkus 1* *Kategooria ML14 hõlmab simulaatorite kujutiseprojektoreid ja interaktiivse keskkonna süsteeme, kui need on spetsiaalselt loodud või kohandatud sõjaliseks kasutuseks.*

*Märkus 2* *Kategooriat ML14 ei kohaldata spetsiaalselt jahi- ja sportrelvade kasutamise treenimiseks loodud varustuse suhtes.*

ML15 **Spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud pildistamise ja vastumeetmete seadmed ja spetsiaalselt nendele loodud komponendid ja lisavarustus:**

a. salvestuse ja pilditöötluse seadmed;

b. kaamerad, fotovarustus ja filmitöötlusseadmed;

c. kujutise võimendusseadmed;

d. infrapuna- või soojuskujutise varustus;

e. kujutist edastavate radarite andurseadmed;

f. vastumeetmete seadmed või vastumeetmete vastased seadmed kasutamiseks punktides ML15.a.–ML15.e. nimetatud varustusega.

*Märkus* *Punkt ML15.f. hõlmab varustust, mis on loodud halvendama sõjaliste kujutise tekitamise seadmete toimimist või efektiivsust või vähendama selliseid halvendavaid mõjusid.*

*Märkus 1* *1 Kategoorias ML15 hõlmab spetsiaalselt loodud komponentide mõiste järgmist, kui need on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks:*

*a. infrapunakujutise elektronoptilised muundurid;*

*b. fotokordistid (v.a esimese põlvkonna omad);*

*c. mikrokanalplaadid;*

*d. kõrge valgustundlikkusega telekaamera saatetorud;*

*e. detektormassiivid (sh elektrooniliselt ühendatud või vahetu väljundiga süsteemid);*

*f. püroelektrilised telekaamera saatetorud;*

*g. pildistamis- ja jälgimisseadmete jahutussüsteemid;*

*h. elektrilise päästikuga fotokroomsed või elektrooptilised katikud kiirusega alla 100 μs, v.a katikud, mis on kiirkaamera põhikomponendiks;*

*i. kiudoptilised kujutise inverterid;*

*j. liitpooljuht-fotokatoodid.*

*Märkus 2* *Kategooriat ML15 ei kohaldata "esimese põlvkonna kujutisvõimendite" suhtes või seadmete suhtes, mis on spetsiaalselt loodud ühilduma "esimese põlvkonna kujutisvõimenditega".*

*NB.* *"Esimese põlvkonna kujutisvõimendeid" sisaldavate relvasihikute klassifikatsiooni kohta vt kategooriaid ML1 ja ML2 ning punkti ML5.a.*

*NB.* *Vt samuti ELi kahesuguse kasutusega kaupade nimekirja punkte 6A002.a.2. ja 6A002.b.*

ML16 **Sepistused, valandid ja muud lõpetamata kaubad, mis on spetsiaalselt loodud kategooriates ML1–ML4, ML6, ML9, ML10, ML12 või ML19 nimetatud varustuse jaoks.**

*Märkus* *Kategooriat ML16 kohaldatakse lõpetamata kaupade suhtes, kui need on kindlaks määratavad materjali koostise, geomeetria või funktsiooni järgi.*

ML17 **Mitmesugused seadmed, materjalid ja 'andmekogud' ning spetsiaalselt neile loodud komponendid:**

a. sõltumatud sukeldumisaparaadid ja veealuse ujumise aparaadid:

1. suletud või poolsuletud ahelaga (hingamisõhu uuendamistsükliga) hingamisaparaadid, mis on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks (st spetsiaalselt loodud mittemagnetiseeruvatena);

2. komponendid, mis on spetsiaalselt loodud avatud ahelaga hingamisaparaatide muutmiseks sõjaliselt kasutatavaks;

3. kaubad, mis on loodud eranditult sõjaliseks kasutamiseks koos sõltumatute sukeldumisaparaatidega ja veealuse ujumise aparaatidega;

b. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud ehitusseadmed;

c. abidetailid, pindkatted või töötlus, mis võimaldab muuta objekti radaritele või muudele anduritele raskesti avastatavaks (*signature suppression*) ning mis on loodud sõjaliseks kasutamiseks;

d. pioneertehniline varustus, mis on loodud kasutamiseks sõjategevuse piirkonnas;

e. "robotid" ja nende kontrollerid ning "robotite" "tööorganid", millel on mõni järgmine omadus:

1. nad on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks;

2. nad sisaldavad vahendeid hüdrauliliste joonte kaitseks ballistiliste kildude väljastpoolt põhjustatud läbilöökide vastu (näiteks omavad iselukustuvaid jooni) ning on mõeldud kasutama hüdraulilisi fluidumeid leekpunktiga, mis on kõrgem kui 839 K (566 °C); või

3. nad on spetsiaalselt loodud tööoperatsioonide täitmiseks elektromagnetilise impulsi (EMP) keskkonnas;

*Tehniline märkus*

*Elektromagnetilise impulsi (EMP) all ei mõelda lähedalasuvatest seadmetest (nt masinad, seadmed või elektroonika) või äikesest tuleneva elektromagnetkiirguse poolt põhjustatud tahtmatuid häireid.*

f. 'andmebaasid' (parameetrilised tehnilised andmebaasid), mis on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks koos sõjaliste kaupade ühises ELi nimekirjas nimetatud varustusega;

g. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud tuumaenergial töötavad energiatootmis- või tõukeseadmed, kaasa arvatud 'tuumareaktorid' ja spetsiaalselt nendele sõjaliseks kasutamiseks loodud või kohandatud komponendid;

h. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud varustus ja materjalid, mille pindkate või töötlus võimaldab need muuta radaritele või muudele anduritele raskesti avastatavaks (*signature suppression*) ja mida ei ole nimetatud mujal sõjaliste kaupade ühises ELi nimekirjas;

i. simulaatorid, mis on spetsiaalselt loodud sõjalise otstarbega "tuumareaktoritele";

j. mobiilsed töökojad, mis on spetsiaalselt loodud või 'kohandatud' sõjalise varustuse teenindamiseks;

k. välitingimustes kasutatavad elektrigeneraatorid, mis on spetsiaalselt loodud või 'kohandatud' sõjaliseks kasutuseks;

l. konteinerid, mis on spetsiaalselt loodud või 'kohandatud' sõjaliseks kasutuseks;

m. parved, mida ei ole nimetatud mujal sõjaliste kaupade ühises ELi nimekirjas, sillad ning pontoonid, mis on spetsiaalselt loodud sõjaliseks kasutuseks;

n. kategooriates ML4, ML6, ML9 ja ML10 nimetatud toodete "arendamiseks" spetsiaalselt loodud katsemudelid;

o. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud laserkaitsevarustus (silma- ja sensorikaitse).

p. kütuseelemendid mida ei ole nimetatud mujal sõjaliste kaupade ühises ELi nimekirjas ja mis on spetsiaalselt sõjaliseks kasutamiseks loodud või kohandatud.

*Tehnilised märkused*

1. *Kategoorias ML17 tähendab mõiste 'andmebaas' (parameetriline tehniline andmebaas – parametric technical database) militaarse sisuga tehnilise teabe andmekogu, mille kasutamine võib tõhustada sõjalise varustuse või seadmete jõudlust.*

2. *Kategoorias ML17 tähendab mõiste 'kohandatud' mis tahes struktuurilist, elektrilist, mehaanilist või muud muudatust, mis annab mittesõjalise otstarbega objektile sõjalise võimekuse, mis on võrdväärne spetsiaalselt sõjaliseks kasutamiseks loodud objekti sõjalise võimekusega.*

ML18 **Tootmisvarustus ja komponendid:**

a. 'tootmisseadmed', mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud sõjaliste kaupade ühises ELi nimekirjas loetletud kaupade 'tootmiseks', ja spetsiaalselt nendele loodud komponendid;

b. spetsiaalselt loodud katsekeskkonna rajatised ja spetsiaalselt nendele loodud varustus sõjaliste kaupade ühises ELi nimekirjas loetletud kaupade sertifitseerimiseks, kvaliteedi hindamiseks või katsetamiseks.

*Tehniline märkus*

*Kategoorias ML18 tähendab mõiste 'tootmine' väljatöötamist, ülevaatust, valmistamist, katsetamist ja kontrolli.*

*Märkus Punktid ML18.a. ja ML18.b. hõlmavad järgmisi seadmeid:*

*a. pideva töörežiimiga nitraatorid;*

*b. tsentrifugaalkatseaparatuur või -seadmed, millel on mis tahes järgmine omadus:*

*1. ajami või ajamite summaarne nimivõimsus üle 298 kW (400 hj);*

*2. võime taluda kasulikku koormust 113 kg või üle selle; või*

*3. võime anda tsentrifugaalkiirendus 8 g või üle selle kasuliku koormuse puhul 91 kg või üle selle;*

*c. kuivatuspressid;*

*d. spetsiaalselt sõjalise otstarbega lõhkeainete ekstrudeerimiseks loodud või kohandatud tigukstruuderid;*

*e. lõikeseadmed ekstrudeeritud paiskelõhkeainete mõõtu lõikamiseks;*

*f. katmistrumlid (sweetie barrels) diameetriga 1,85 m või üle selle ja kasuliku koormusega üle 227 kg;*

*g. pidevvoolusegajad tahkete paiskelõhkeainete jaoks;*

*h. hüdromehaanilised veskid sõjalise otstarbega lõhkeainete peenestamiseks või jahvatamiseks;*

*i. seadmed punktis ML8.c.8. loetletud metallipulbri osakeste kerakujulisuse ja ühtlase osakeste suurusjaotuse saavutamiseks;*

*j. konvektsioonvoolukonverterid punktis ML8.c.3. loetletud materjalide konversiooniks.*

ML19 **Suunatud energia relvasüsteemid, nendega seotud varustus või nende vastumeetmete varustus ja katsemudelid ning spetsiaalselt nendele loodud komponendid:**

a. "laserit" kasutavad süsteemid, mis on spetsiaalselt loodud sihtmärgi hävitamiseks või eesmärgist kõrvalejuhtimiseks;

b. elementaarosakeste kiirtesüsteemid, mis on võimelised sihtmärgi hävitama või eesmärgist kõrvale juhtima;

c. suure võimsusega raadiosagedussüsteemid (RF), mis on võimelised sihtmärgi hävitama või eesmärgist kõrvale juhtima;

d. varustus, mis on spetsiaalselt loodud punktides ML19.a.–ML19.c. nimetatud varustuse avastamiseks, identifitseerimiseks ja sellise varustuse vastaseks kaitseks;

e. kategoorias ML19 nimetatud süsteemide, varustuse ja nende komponentide füüsilised katsemudelid;

f. "laser" süsteemid, mis on spetsiaalselt loodud põhjustama inimeste püsivat pimedaksjäämist, st kahjustama nägemist palja silmaga või nägemist korrigeerivate seadmetega vaatamisel.

Märkus 1 *Kategoorias ML19 nimetatud suunatud energia relvasüsteemide hulka kuuluvad süsteemid, mille võimekus tuleneb järgmiste seadmete kontrollitud kasutamisest:*

*a. "laserid", mis on piisava võimsusega tavalahingumoonaga võrreldava hävitusvõimsuse saavutamiseks;*

*b. osakeste kiirendid, mis tekitavad laetud või neutraalsete osakeste hävitava toimega voo;*

*c. kõrge impulsi või keskmise võimsusega raadiosageduslik voo allikad, mille tekitatav väli on küllaldase tugevusega eemal asetseva sihtmärgi elektroonika töökõlbmatuks muutmiseks.*

Märkus 2 *Kategooria ML19 hõlmab järgmisi seadmeid, kui need on spetsiaalselt loodud suunatud energia relvasüsteemidele:*

*a. primaarenergia tootmise, energia salvestamise, lülitus-, toite regulatsiooni ja kütusekäsitlusseadmed;*

*b. sihtmärgi otsimise ja jälgimise süsteemid;*

*c. süsteemid, mis on võimelised hindama sihtmärgi kahjustusi, hävitamist või missiooni katkestamist;*

*d. varustus kiirte käsitlemiseks, levitamiseks ja suunamiseks;*

*e. kiire kiirejuhtimisvõimega varustus kiireks töötamiseks mitme sihtmärgiga;*

*f. adaptiivoptika ja faasikonjugaatorid;*

*g. negatiivsete vesinikioonide voo allikad;*

*h. "kosmosekindlad" kiirendiosad;*

*i. negatiivsete ioonivoogude kombineerimise seadmed;*

*j. seadmed kõrge energiaga ioonivoo juhtimiseks ja suunamiseks;*

*k. "kosmosekindlad" metallikiled vesiniku isotoopide negatiivsete ioonide voogude neutraliseerimiseks.*

ML20 **Krüogeenne ja "ülijuhtiv" varustus ning spetsiaalselt selle jaoks loodud komponendid ja lisaseadmed:**

a. varustus, mis on spetsiaalselt loodud või konfigureeritud paigaldamiseks sõidukitele selle sõjaliseks rakendamiseks maal, merel, õhus või kosmoses ja mis on võimeline töötama sõiduki liikumise ajal ning tootma või säilitama temperatuuri alla 103 K (–170 °C);

*Märkus* *Punkt ML20.a. hõlmab mobiilseid süsteeme, mis sisaldavad või kasutavad mittemetallilisest või mitteelektrilisest juhtivatest materjalist valmistatud lisaseadmeid või komponente, nagu plastid või epoksüüdimmutusega materjalid.*

b. "ülijuhtivad" elektriseadmed (pöördmehhanismid ja transformaatorid), mis on spetsiaalselt loodud või konfigureeritud paigaldamiseks sõidukitele nende sõjaliseks rakendamiseks maal, merel, õhus või kosmoses ja mis on võimelised töötama liikumise ajal.

*Märkus* *Punkti ML20.b. ei kohaldata hübriidsete unipolaarsete alalisvoolugeneraatorite suhtes, millel on tavalised ühe poolusega metallrootorid, mis pöörlevad ülijuhtiva mähise tekitatud magnetväljas, kui need mähised on generaatori ainus ülijuhtiv osa.*

ML21 "**Tarkvara**":

a. "tarkvara", mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud sõjaliste kaupade ühises ELi nimekirjas loetletud varustuse, materjalide või "tarkvara" "arendamiseks", "tootmiseks" või "kasutamiseks";

b. punktis ML21.a. nimetamata muu spetsiaalne "tarkvara":

1. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud "tarkvara", mis on spetsiaalselt ette nähtud sõjaliste relvasüsteemide modelleerimiseks, simuleerimiseks või hindamiseks;

2. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud "tarkvara", mis on spetsiaalselt ette nähtud sõjaliste operatsioonide stsenaariumite modelleerimiseks või simuleerimiseks;

3. "tarkvara", mis võimaldab kindlaks määrata konventsionaalse, tuuma-, keemia- või bioloogilise relva kasutamisest tulenevaid mõjusid;

4. spetsiaalselt sõjaliseks kasutuseks loodud "tarkvara", mis on spetsiaalselt loodud käsu, kommunikatsiooni, kontrolli ja luure ($C^3I$) või käsu, kommunikatsiooni, kontrolli, andmetöötluse ja luure ($C^4I$) rakendustes kasutamiseks;

c. punktis ML21.a. või ML21.b. nimetamata "tarkvara", mis on spetsiaalselt loodud või kohandatud selleks, et võimaldada sõjaliste kaupade ühises ELi nimekirjas loetlemata varustusel täita sõjaliste kaupade ühises ELi nimekirjas loetletud varustuse sõjalisi funktsioone.

ML22 "**Tehnoloogia**":

a. punktis ML22.b. nimetamata "tehnoloogia", mis on "vajalik" sõjaliste kaupade ühises Euroopa Liidu nimekirjas loetletud kaupade "arendamiseks", "tootmiseks" või "kasutamiseks".

b. "Tehnoloogia":

1. "tehnoloogia", mis on "vajalik" sõjaliste kaupade ühises Euroopa Liidu nimekirjas loetletud kaupade tootmisseadmete projekteerimiseks, kokkupanekuks, tööshoidmiseks, hooldamiseks ning parandamiseks, isegi kui selliste tootmisseadmete komponendid ei ole sõjaliste kaupade ühises nimekirjas loetletud;

2. "tehnoloogia", mis on "vajalik" väikerelvade "arendamiseks" ja "tootmiseks", isegi kui seda kasutatakse antiiksete väikerelvade reproduktsioonide tootmiseks;

3. "tehnoloogia", mis on "vajalik" punktides ML7.a.–ML7.g. nimetatud toksiliste toimeainete, vastava varustuse või komponentide "arendamiseks", "tootmiseks" või "kasutamiseks";

4. "tehnoloogia", mis on "vajalik" punktis ML7.h. nimetatud "biopolümeeride" või spetsiaalsete rakukultuuride "arendamiseks", "tootmiseks" või "kasutamiseks";

5. "tehnoloogia", mis on "vajalik" punktis ML7.i.1. nimetatud "biokatalüsaatorite" inkorporeerimiseks sõjalistesse kandeainetesse või sõjalisse materjali.

*Märkus 1* *"Tehnoloogia", mis on "vajalik" sõjaliste kaupade ühises ELi nimekirjas loetletud kaupade "arendamiseks", "tootmiseks" või "kasutamiseks", kuulub sõjaliste kaupade ühise nimekirja reguleerimisalasse ka siis, kui seda kohaldatakse sõjaliste kaupade ühises ELi nimekirjas loetlemata kaupade suhtes.*

*Märkus 2* *Punkti ML22 ei kohaldata järgmise suhtes:*

*a. "tehnoloogia", mis on minimaalselt vajalik sõjaliste kaupade ühises nimekirjas loetlemata kaupade või kaupade, mille eksport on lubatud, paigaldamiseks, käitamiseks, hooldamiseks (kontrollimiseks) ja parandamiseks;*

*b. "tehnoloogia", mis on "üldkasutatav", "baasteadusuuring" või minimaalne vajalik teave patenditaotlusteks;*

*c. "tehnoloogia", mida kasutatakse tsiviiltranspordivahendite jõusüsteemide magnetilises induktsioonis.*

## KÄESOLEVAS NIMEKIRJAS KASUTATUD MÕISTED

Järgnevalt on toodud käesolevas nimekirjas kasutatud mõisted tähestikulises järjekorras.

*Märkus 1* *Mõisteid kasutatakse nimekirjas läbivalt. Viited on puhtalt soovituslikku laadi ning need ei mõjuta määratletud mõistete üldist kasutamist nimekirjas.*

*Märkus 2* *Mõistete loetelus sisalduvad sõnad ja mõisted omandavad toodud tähenduse ainult siis, kui nad on esitatud jutumärkides ("…"). Kaksisülakomadega ('…') märgitud terminite definitsioonid on antud tehnilises märkuses vastava kauba juures. Mujal omandavad sõnad ja mõisted nende üldiselt heakskiidetud (sõnaraamatujärgse) tähenduse.*

ML7 "**Kohandatud sõjas kasutamiseks**"

Iga muudatus või eesmärgipärane valik (nt puhtuse, säilivusaja, virulentsuse, levimisomaduste või ultraviolettkiirguskindluse muutmine), mille sihiks on inim- ja loomkaotuste tekitamise, seadmete kahjustamise või viljasaagi või keskkonna kahjustamise efektiivsuse tõstmine.

ML8 "**Lisaained**"

Ained, mida kasutatakse plahvatavates formulatsioonides nende omaduste parandamiseks.

ML8, ML9 ja ML10 "**Õhusõidukid**"

Jäigatiivaline, muudetava tiivakujuga, pöörleva tiivaga (helikopter), kaldrootoriga või kaldtiivaga lennuaparaat.

ML11 "**Automaatsed juhtimis- ja kontrollisüsteemid**"

Elektroonilised süsteemid, mille kaudu sisestatakse, töödeldakse ja edastatakse teavet, mis on oluline juhitavate vägede, suurte formeeringute, taktikaliste formeeringute, väeüksuste, laevade, allüksuste või relvade tõhusaks toimimiseks. See saavutatakse arvuti ja muu spetsiaalriistvara abil, mis on ette nähtud toetama sõjalist juhtimis- ja kontrollifunktsiooni. Automaatse juhtimis- ja kontrollisüsteemi peamised funktsioonid on: teabe tõhus automaatne kogumine, säilitamine ja töötlemine; olukorrast ning lahinguoperatsiooni ettevalmistamist ja läbiviimist mõjutavatest asjaoludest ülevaate andmine; operatiivsete ja taktikaliste kalkulatsioonide tegemine ressursside eraldamiseks väegrupeeringute või operatiivse lahingukorra elementide või lahingupaigutuse vahel kooskõlas missiooniga või operatsiooni etapiga; andmete ettevalmistamine olukorra hindamiseks ja otsuste tegemiseks igal ajal operatsiooni või lahingu käigus; operatsioonide arvutisimulatsioonid.

ML22 "**Baasteadusuuringud**"

Eksperimentaalne või teoreetiline töö, mida teostatakse põhiliselt uute teadmiste saamiseks nähtuste või vaadeldavate faktide fundamentaalsetest põhimõtetest ning mis ei ole otseselt suunatud mingi praktilise rakenduse või eesmärgi saavutamiseks.

ML7 ja 22 "**Biokatalüsaatorid**"

Ensüümid spetsiaalseteks keemilisteks või biokeemilisteks reaktsioonideks või muud bioloogilised koostisosad, mis seovad end kemoründemürkidega ja kiirendavad nende degradatsiooni.

*Tehniline märkus*

*"Ensüümid" – spetsiaalsete keemiliste või biokeemiliste reaktsioonide "biokatalüsaatorid".*

ML7 ja 22 "**Biopolümeerid**"

Bioloogilised makromolekulid:

a. ensüümid spetsiaalseteks keemilisteks või biokeemilisteks reaktsioonideks;

b. monoklonaalsed, polüklonaalsed või anti-idiotüüpsed antikehad;

c. spetsiaalselt loodud või spetsiaalselt töödeldud retseptorid.

*Tehnilised märkused*

1. *"anti-idiotüüpsed antikehad" – antikehad, mis seovad end teiste antikehade konkreetsete antigeeni sidumiskohtadega;*

2. *"monoklonaalsed antikehad" – valgud, mis seovad end ühe antigeeni sidumiskohaga ning mida toodab üksainus rakukloon;*

3. *"polüklonaalsed antikehad" – valkude segu, mis seob end konkreetse antigeeniga ning mida toodab rohkem kui üks rakukloon;*

4. *"retseptorid" – bioloogilised makromolekulaarsed struktuurid, mis on suutelised siduma ligandeid, mille sidumine mõjutab füsioloogilisi funktsioone.*

ML10 "**Tsiviilõhusõiduk**"

Need "õhusõidukid", mis on loetletud kasutusotstarbe järgi tsiviillennundusameti poolt avaldatud lennukõlblikkuse sertifitseerimise nimekirjas lendamiseks sisemaistel ja välismaistel tsiviil-kaubanduslikel marsruutidel või seaduslikuks kasutamiseks tsiviil-, era- ja ärilisel otstarbel.

ML21 ja 22 "**Arendamine**"

On seotud kõikide seeriatootmisele eelnevate etappidega, nagu näiteks: toote projektlahendus, projektlahenduse otsing, projektlahenduse analüüs, projektlahenduse põhimõtted, prototüüpide koostamine ja katsetamine, katsetootmiskavad, projektlahenduse andmed, projektlahenduse andmete tooteks muutmise protsess, osade suhtelise paigutuse kavand, terviku moodustamise kavand, skeemid.

ML17 "**Tööorganid**"

Haaratsid, aktiivsed tööriistühikud ja kõik muud töövahendid, mis on kinnitatud roboti manipulaatori otsa kinnitusplaadile.

*Tehniline märkus*

"*Aktiivsed tööriistühikud*" – *seadmed, mille abil rakendatakse töödeldavale detailile liigutavat jõudu, töötlemisenergiat või sondeeritakse seda.*

ML4 ja 8 "**Kõrge siseenergiaga materjalid**"

Ained või segud, mis reageerivad keemiliselt, et eraldada nende ettenähtud kasutamiseks nõutavat energiat. "Lõhkeained", "pürotehnika" ja "raketikütus" on kõrge siseenergiaga materjalide alamklassid.

ML8 ja 18 "**Lõhkeained**"

Tahked, vedelad või gaasilised ained või ainete segud, mida kasutatakse lõhkepeades, lõhkeseadmetes või mujal esmase, võimendava või peamise lõhkelaenguna ning mille eesmärk on plahvatada.

ML7 "**Ekspressioonivektorid**"

Kandjad (nt plasmiid või viirus), mida kasutatakse geneetilise materjali viimiseks peremeesrakkudesse.

ML17 "**Kütuseelement**"

Elektrokeemiline seade, mis muundab keemilise energia otse alalisvooluelektrienergiaks, tarbides kütust välisest toiteallikast.

ML13 "**Kiud- või niitmaterjalid**"

Hõlmavad järgmist:

a. pidevad monokiud;

b. pidev lõng ja heie;

c. paelad, kudumid, reeglipäratud matid ja punutised;

d. tükeldatud kiud, staapelkiud ja vanutatud viltvaibad;

e. mis tahes pikkusega monokristallilised või polükristallilised niitkristallid;

f. aromaatse polüamiidi pulp.

ML15 "**Esimese põlvkonna kujutisvõimendid**"

Elektrostaatiliselt fokuseeritud võimendustorud, milles kasutatakse kiudoptilisi või klaasplaadist sisendit ja väljundit, multileelisfotokatoode (S-20 või S-25), kuid ei kasutata mikrokanalplaatvõimendeid.

ML22 "**Üldkasutatav**"

"Tehnoloogia" või "tarkvara", mis on tehtud kättesaadavaks, seadmata piiranguid selle edasise levitamise suhtes.

*Märkus: Autoriõigusega seatud piirangud ei takista "tehnoloogiat" või "tarkvara" olemast "üldkasutatav".*

ML5 ja 19 "**Laser**"

Komponentide koost, mis toodab nii ruumiliselt kui ka ajaliselt koherentset valgust, mida võimendab stimuleeritud kiirgusemissioon.

ML10 "**Õhust kergemad õhusõidukid**"

Õhupallid ja õhulaevad, mille õhkutõstmiseks kasutatakse kuuma õhku või muid õhust kergemaid gaase, näiteks heeliumi või vesinikku.

ML17 "**Tuumareaktor**"

Reaktorianumas paiknevad või vahetult selle külge kinnitatud osad, seadmed, mis reguleerivad reaktori südamiku võimsustaset, ning komponendid, mis tavaliselt sisaldavad reaktori südamiku primaarset jahutusainet, puutuvad sellega vahetult kokku või kontrollivad seda.

ML8 "**Lähteained**"

Lõhkeainete tootmises kasutatavad erikemikaalid.

ML21 ja 22 "**Tootmine**"

Kõik tootmisetapid, nagu näiteks toote insenerlahendus, valmistamine, integreerimine, kokkupanek (montaaž), järelevalve, katsetamine, kvaliteedi tagamine.

ML8 "**Raketikütus**"

Ained või segud, mis reageerivad keemiliselt, et eraldada kontrollitud kiirusel suurel hulgal mehhaanilise töö tegemiseks vajalikku kuuma gaasi.

ML4 ja 8 "**Pürotehnika**"

Tahkete või vedelate kütuste ja oksüdeerijate segud, mille süttimisel toimub kontrollitud kiirusel energeetiline keemiline reaktsioon, et tekitada teatavaid ajalisi viivitusi või teatud koguses kuumust, müra, suitsu, nähtavat valgust või infrapunakiirgust. Pürofoorsed ained on pürotehnika alamklass, mis ei sisalda oksüdeerijaid, kuid mis süttivad õhuga kokku puutudes spontaanselt.

ML22 "**Vajalik**"

Kasutatuna koos sõnaga "tehnoloogia", tähendab üksnes seda "tehnoloogia" osa, mis peab tagama reguleeritud toimimistaseme, näitajate või funktsioonide saavutamise või ületamise. Sellist "vajalikku" "tehnoloogiat" võivad jagada erinevad tooted.

ML7 "**Mässuohje toimeained**"

Ained, mis massirahutuste ohjamiseks eeldatavatel kasutustingimustel tekitavad kiiresti inimestel sensoorset ärritust või avaldavad neile halvavat füüsilist mõju, mis kaob lühikese aja jooksul pärast kokkupuute lõppemist. (Pisargaasid on "mässuohje toimeainete" alarühm.)

ML17 "**Robot**"

Manipulatsioonimehhanism, mis võib olla nii pideval rajal kui ka punktist punkti kulgev, võib kasutada andureid ning millel on kõik järgmised omadused:

a. multifunktsionaalsus;

b. selle abil saab erinevate liikumiste kaudu kohale asetada või suunata materjali, osi, tööriistu või spetsiaalseid seadmeid kolmemõõtmelises ruumis;

c. koosneb kolmest või enamast suletud või avatud ahelaga servoseadmest, mille hulka võivad kuuluda ka samm-mootorid; ja

d. tal on "kasutaja juurdepääsetav programmeeritavus" kas õpetamine/kordamine-meetodit kasutades või elektronarvuti abil, mis võib olla programmeeritav loogiline kontroller, st ilma mehaanilise vahelesegamiseta.

*Märkus* *Eespool esitatud definitsioon ei hõlma järgmisi seadmeid:*

1. *Manipulatsioonimehhanismid, mis on ainult käsi- või kaugjuhitavad;*

2. *Fikseeritud järjestusega manipulatsioonimehhanismid, mis on automaatselt liikuvad seadmed ning mis teostavad mehaaniliselt programmeeritud liikumisi. Programm on mehaaniliselt piiratud fikseeritud peatustega, nagu tapid ja nukid. Liikumiste järjekord ja radade ning nurkade valik ei ole varieeritav ega muudetav ei mehaaniliselt, elektrooniliselt ega elektriliselt;*

3. *Mehaaniliselt juhitud muudetava järjestusega manipulatsioonimehhanismid, mis on automaatselt liikuvad seadmed ning mis teostavad mehaaniliselt programmeeritud liikumisi. Programm on mehaaniliselt piiratud fikseeritud, kuid reguleeritavate peatustega, nagu tapid ja nukid. Liikumiste järjekord ning radade või nurkade valik on varieeritav etteantud programmi mallide siseselt. Ühe või mitme liikumistelje programmi mallide varieerimine või muutmine (st tappide muutmine või nukkide ümberasetamine) on teostatav vaid mehaaniliste operatsioonide abil;*

4. *Muud kui servo-juhitud muutuva järjestusega manipulatsioonimehhanismid, mis on automaatselt liikuvad seadmed ning mis teostavad mehaaniliselt programmeeritud liikumisi. Programm on varieeritav, kuid järjestus toimub vaid mehaaniliselt kinnitatud elektriliste kahendseadmete või reguleeritavate peatustest saadavate kahendsignaalide põhjal;*

5. *Virnastamisseadmed, mis on defineeritud kui Descartes'i koordinaatidega manipulatsiooniseadmed ning mis on vertikaalselt asetatud laokastide virna integraalseks osaks ning on ette nähtud kastide sisu kättesaamiseks või taastamiseks.*

ML21 "**Tarkvara**"

Ühest või mitmest "programmist" või "mikroprogrammist" koosnev kogum, mis on paigutatud mis tahes kättesaadavale väljundmeediale.

ML19 "**Kosmosekindlad**"

Tooted, mis on konstrueeritud, valmistatud ja katsetatud nii, et need vastavad satelliitide või suurtes kõrgustes kasutatavate lennusüsteemide, mis töötavad 100 km kõrgusel või kõrgemal, väljasaatmise ja paigutamise suhtes kehtivatele erilistele elektri-, mehhaanika- või keskkonnanõuetele.

ML18 ja 20 "**Ülijuhtivad**"

Kasutatakse seoses materjalidega (nt metallid, sulamid või ühendid), mis võivad kaotada täielikult oma elektritakistuse, st võivad omandada lõpmatult suure elektrijuhtivuse ning kanda üle väga suuri elektrivoole ilma Joule'isoojenemiseta.

*Tehniline märkus*

*Aine ülijuhtivat olekut iseloomustavad individuaalselt kriitiline temperatuur, kriitiline magnetväli, mis sõltub temperatuurist, ning kriitiline voolutihedus, mis sõltub nii temperatuurist kui ka magnetväljast.*

ML22 "**Tehnoloogia**"

Spetsiifiline teave, mis on vajalik toote "arendamiseks", "tootmiseks" või "kasutamiseks". See teave esineb tehniliste andmete või tehnilise abi kujul.

*Tehnilised märkused*

1. *'Tehnilised andmed' võivad esineda tehniliste jooniste, plaanide, diagrammide, mudelite, valemite, tabelite, insener-tehniliste projektide ja spetsifikatsioonide, käsiraamatute ja juhiste kujul kas kirjalikult või salvestatuna muudele andmekandjatele või seadmetele nagu näiteks magnetkettad, helilindid, püsimälud.*

2. *'Tehniline abi' võib esineda juhiste, oskuste, väljaõppe, tööalaste teadmiste ja konsultatsiooniteenuste vormis. 'Tehniline abi' võib hõlmata 'tehniliste andmete' üleandmist.*

ML21 ja 22 "**Kasutamine**"

Toimimine, paigaldus (sh kohapealne paigaldus), hooldus (kontroll), remont, kapitaalremont ja renoveerimine.